

[Jørgen Gram.]

deres mere eller mindre rige Liv, kan man sige. Ja, lad os give disse alt, hvad der tilkommer dem, men jeg tror nu ikke, at vi alene gennem Forsamlingshusene er saa rige, at vi kan undvære Hjem med større eller mindre Kredse, fra hvilke udviklende og berigende Indflydelse udgaar til Befolkningen og det aandelige Liv næres. Men Forudsætningerne for saadanne Hjem maa være til Stede. Det Hjem med dets Mand og Hustru, som skal kunne gaa foran og røgte denne Opgave, maa have Raad til det til en vis Grad. De maa have Lyst og Tid til det, ligesom selvfølgelig Dannelse og Uddannelse kan være af Betydning, og Leven med i, hvad der rører sig, kan ikke undværes. Præsterne skulde have ovennævnte Forudsætninger, men mange Præster kan næppe klare deres økonomiske Forpligtelser, derunder afvikle mulig Gæld fra den lange Uddannelse, og dette giver et økonomisk Tryk og Udelukkelse af Mulighederne for at kunne øve den Indsats under frie Forhold, som i dansk Folkeliv ikke maa undervurderes. Selv om der kan være noget godt i, at en Aandens Arbejder ikke bliver helt fremmed for legemligt Slid, saa er det alligevel ikke, som det bør være, naar man hører, at en Præst en længere Tid om Sommeren maa staa og arbejde i Mosen for at spare Pengene til Brændsel.

Jeg vil ikke sige, at de danske Præster gennem deres Afønning skal betegnes som Proletarer, for Tusinder af Hjem maa klare sig med mindre; men Præsterne har næppe Lov til at beklage sig selv eller danne Fagforening og fremføre deres Krav. Det vilde føles som Pengegridskhed fra deres Side. De kan heller ikke til Supplering af deres Løn, som f. Eks. Kunstnere, Professorer og visse Foredragsholdere, tage større Honorar for Prædiken eller Foredrag ude omkring; men de maa være glade til, naar vi vil komme og høre dem. Saadan er jo Forholdene. Og Præsterne kan heller ikke, som andre, have en Bibeskæftigelse som Agenter eller Inspektører for dette eller hint. Før var de ydre Betingelser til Stede med den rummelige Præstebolig sammen med en større Bondegaard. Nu er kun den store Bolig tilbage, som nødvendiggør dyr Pige-hjælp og Afgivelse af en betragtelig Del af Lønnen til Brændsel. Jeg finder det nærmest meget beklageligt, naar man finder Præstefamilien stuvet sammen med dens Møbler i et enkelt Værelse og i øvrigt Boligen staaende ubeboet og ugæstfrit til daglig Gene og til Skræk og Advarsel.

At kræve Lønforhøjelse har sine store Vanskeligheder for Tiden. Det ved jeg, men jeg vil dog spørge den højtærede Kirkeminister: Er den danske Præstestand ikke placeret for lavt økonomisk? Gaar der ikke for mange Aar af en Præsts Virketid, inden han kan føle sig fri for økonomiske Bekymringer? Føringes hans Indsats ikke derigennem til Skade for det danske Folk og for den danske Folkekirke? For vi skal jo huske, at det er den danske Folkekirke, det gælder. Kan den højtærede Kirkeminister ikke finde en Udvej for dette, baade under de nuværende ekstraordinære Forhold og fremefter? Naar Præstegeneringen ikke er økonomisk særlig tillokkende, kan Uddannelsen saa ikke ad en eller anden Vej billiggøres, og kan navnlig de unge Præster ikke hjælpes ud over de økonomiske Hemninger for deres Virke, som er til Stede? Det er ikke uoverkommeligt for det danske Folk, og en forholdsvis let Sag maa det i alt Fald være at skaffe Midler til at udjævne Misforholdet mellem de store tilstedeværende Præstegaarde og den ringe Evne til at bebo og opvarme disse. Ikke som en Almisser, men som en af Tiden medført Nødvendighed.

Jeg vil meget bede den højtærede Kirkeminister om at tage sig af og besvare denne min Henvendelse, som jeg tror billiges og støttes af mange.

Jeg kommer saa til nogle Bemærkninger om forskellige Krigsforsikringslove. Der blev allerede i Slutningen af 1939 vedtaget saadanne, og senere har Rigsdagen vedtaget en hel Serie, omfattende snart sagt alle Erhvervslivets Forhold. Meningen er jo, at den samlede danske Befolkning gennem disse Forsikringslove i Fællesskab skal bære de Byrder, som direkte Krigshandlinger fører med sig.

I 1939, da de første Love blev vedtaget, var Landet ikke besat, og dengang kunde man ikke tænke sig, at der kunde blive Tale om en aarelang Besættelse. Da denne kom, maatte det selvfølgelig medføre større Anledning til Krigsbeskadigelser af forskellig Art, men dette gør Lovene om muligt endnu mere nødvendige. Der er imidlertid i de forskellige Love om Krigsforsikring Bestemmelser, som har voldt ikke saa lidt Misforhold og affødt en Ulighed i Erstatningerne. Det er Fastsættelsen af Selvrisko eller Selvforsikring, det vil sige, at den enkelte maa bære en Del af Tabet forlods selv.

Principielt mener jeg, at der i disse Love ikke burde være Tale om, at den enkelte skal bære en vis Del af Tabet først, idet Selvforsikring eller Selvrisiko i Almindelighed er sat ind, dels for at gøre Præmien